

σεις πού έλαβαν χώραν στά Όχυρά καί τήν ευρύτερη περιοχή του Λεκανοπεδίου Νευροκοπίου.

Η σπουδαιότητα του ως άνω νέου βιβλίου του Σεβασμιωτάτου είναι προφανής, καθ' όσον, εκτός των άλλων, φέρνει για πρώτη φορά στό φως τής δημοσιότητας νέα στοιχεία καί γεγονότα τής κατοχικής εκείνης περιόδου του έθνικου μας βίου καί συγχρόνως περιγράφει τήν έθνική δράση καί τους ήρωϊσμούς των χιλιάδων αγωνιστών-κληρικων καί λαϊκων-Έλλήνων Ανατολικομακεδόνων, οί όποιοι μέ τήν αυτοθυσία τους έγραψαν σελίδες αφθάστου ήρωϊσμού στίς χρυσές δέλτους τής Έθνικης μας Ιστορίας.

Τέλος, όπως πολύ όρθά τονίζει, επίσης, στον πρόλόγο του ό συγγραφέας, «θά είναι ευτύχημα, αν ή έκδοση του βιβλίου αυτού αποτελέσει τό έναυσμα καί τήν άφετηρία για τους ειδικούς ιστορικούς να διερευνήσουν περαιτέρω μέ αντικειμενικότητα άγνωστες πτυχές του ιστορικού παρελθόντος τής κατοχικής περιόδου τής τοπικής Έκκλησίας Ζιχνων καί Νευροκοπίου».

Εμείς από πλευράς μας, αφού συγχαροϋμε θερμά τον φίλο Σεβασμ. Μητροπολίτη Ζιχνων καί Νευροκοπίου κ. Σπυρίδωνα για τό νέο του πνευματικό πόνημα καί συγχρόνως τον ευχαριστήσουμε για μία ακόμη φορά για τήν αγάπη καί εκτίμηση πού μās περιβάλλει, καθώς καί για τήν τιμητική προσφορά του άνωτέρω νέου βιβλίου του, όπως άλλωστε καί για όλα τά άλλα βιβλία του πού κατά καιρούς μās αποστέλλει άνελλιπώς, του ευχόμεσθε εκ βάθους καρδιάς, αδιάπτωτον υγείαν, μακροήμερευση καί άκμαϊες πνευματικές καί σωματικές δυνάμεις, προκειμένου να συνεχίσει επί πολλά ακόμη έτη τήν άσκηση των ποιμαντορικων του καθηκόντων, αλλά καί τήν γόνιμον συγγραφική του δραστηριότητα, πού τόσο επιτυχώς επιτελεί, κατά κοινή αναγνώριση, εις τήν άκριτική Μητρόπολη Ζιχνων καί Νευροκοπίου επί 25 καί πλέον έτη.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικής

✓ Γεωργίου Κ. Άγγειοπλάστη, *Η Βυζαντινή Έκκλησιαστική Μουσική στίς Σέρρες, Διδάσκαλοι καί Ίεροψάλτες μέχρι τίς αρχές του 20ου αιώνα.*

Υπό του κ. Γεωργίου Κ. Άγγειοπλάστη μās απεστάλη τιμητικώς ή νέα εργασία του υπό τον τίτλο «Η Βυζαντινή Έκκλησιαστική Μουσική στίς Σέρρες» - Διδάσκαλοι καί Ίεροψάλτες μέχρι τίς αρχές του είκοστου αιώνα (ανάτυπο από τό Περιοδικό «ΓΙΑΤΙ» τ. 25, 1999).

Μέρος τῆς νέας αὐτῆς ἐργασίας τοῦ κ. Ἀγγειοπλάστη ἐδημοσιεύθη τό 1996 σέ προηγηθεῖσα μελέτη του ὑπό τόν τίτλο «Ὀκτώ κείμενα Σερραϊκῆς μουσικῆς ιστοριογραφίας» καί συγκεκριμένα στό κεφάλαιο Πληροφορίες γιά τή μουσική στήν πόλη τῶν Σερρῶν.

Παρά τό γεγονός ὅτι οἱ πληροφορίες πού ὑπάρχουν γιά τή Βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσική, τοὺς μουσικοδιδασκάλους καί ἱεροψάλτες τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν κατά τήν νεώτερη περίοδο τῆς ἱστορίας της, εἶναι ἐλάχιστες, ἐν τούτοις ὁ συγγραφέας, ὑπερπηδώντας τίς μύριες δυσκολίες καί τίς ποικίλες ἀντιξοότητες, κατορθώνει νά προσεγγίσει μέ ἐπιτυχία τίς ὑπάρχουσες πηγές καί νά διεξέλθει τό θέμα μέ τόν καλύτερο δυνατὸ τρόπο. Ἄλλωστε, ὁ κ. Ἀγγειοπλάστης μᾶς ἔχει δώσει μέχρι τώρα πολλά δείγματα τῆς ἐρευνητικῆς ἐπιμελείας του, καρπὸς τῆς ὁποίας εἶναι οἱ προηγηθεῖσες λίαν ἀξιόλογες μελέτες του σχετικά μέ τήν μουσικὴ παράδοση τῶν Σερρῶν. Ἡ εἰρημένη νέα ἐργασία του ἐπιβεβαιώνει πλήρως τό ἀναντίρρητο γεγονός ὅτι γνωρίζει ὄχι μόνον νά ἐντοπίζει τό ἀρχαϊκὸ ὕλικό, ἀλλὰ καί νά τό ἀξιοποιεῖ μέ περισσὴ τάξη καί ἐπιμέλεια. Γενικά, πρόκειται γιά μία ἐργασία πού ἀπότησε τεράστιο μόχθο καί ἐπίπονη ἔρευνα, κάτι πού μόνον ὅσοι ἐνδιατρίβουν σέ ἱστορικὲς ἔρευνες εἶναι σέ θέση νά τό ἐκτιμήσουν.

Ὁ συγγραφέας, ἀφοῦ ἀναφέρει τίς μεγάλες δυσκολίες πού ἀντιμετώπισε ἡ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ κατά τήν ἐπὶ 530 ἔτη (1383-1913) ὑποδούλωση τῶν Σερρῶν στοὺς Τούρκους, καταγράφει στή συνέχεια τὰ ὀνόματα ἐξεχόντων διδασκάλων τῆς βυζαντινῆς ὕμνολογίας στίς Σέρρες, ὅπως τοῦ Παπασυναδινοῦ (ἀπὸ τῆ Χρονογραφία τοῦ ὁποίου ἀντλοῦνται πολὺτιμες πληροφορίες γιά τοὺς ἱεροψάλτες τοῦ 17ου αἰῶνος), τοῦ Ἰωάσαφ, τοῦ ἱατροῦ Βασιλείου Καφταντζῆ (ὁ ὁποῖος ἐξέδωσε τὴ «Βάρβιτο», συλλογὴ ἐκκλησιαστικῶν κυρίως τραγουδιῶν), τοῦ ἱερομονάχου Γαβριήλ Κουντιάδη (κατὰ κόσμον Γεωργίου Κούντιου), γεννηθέντος σὸ Νέο Σούλι καί μονάσαντος στήν Μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Σερρῶν (ὁ ὁποῖος ἐξέδωσε μεταξύ τῶν ἄλλων καί τό Μουσικὸ Πεντηηχοστάριο) καί πολλοὺς ἄλλους μύστες τῆς ψαλτικῆς τέχνης καί τῆς βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, γιά νά καταλήξει μέ τήν παράθεση Καταλόγων Φιλομούσων Συνδρομητῶν ἀνθολογιῶν τῆς ἐποχῆς, στοὺς ὁποίους συμπεριλαμβάνεται μεγάλος ἀριθμὸς Σερραίων «μουσικολογιοτάτων» ἱεροψαλτῶν, καθὼς ἐπίσης καί τῆς σχετικῆς ἀναφορᾶς σέ βιβλιογραφικὲς πηγές καί σημειώσεις.

Τέλος, θά πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι στήν ἐργασία δημοσιεύονται καί δύο φωτογραφίες. Ἡ μία εἰκονίζει τήν σεβάσμα μορφή τοῦ ἱερομονάχου Γαβριήλ Κουντιάδη, ἐνῶ στήν ἄλλη διακρίνονται οἱ Σερραῖοι ἱεροψάλτες τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου (1956) Ἄθ. Μπάρμπας, Χρ. Τσιμερίκας, Δ.

Μανασσής, Ί. Σταματελόπουλος, Άθ. Κλωναρίδης, Κ. Μπασλῆς, Μεν. Παπαδόπουλος, Άθ. Μαυρίδης, π. Ν. Μητριτζίκης καί Άρ. Τσιώτας.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ
δρ Νομικῆς

Τασούλας Καμπουρίδου, Όδοιπορικό στον Καύκασο.

Ή φιλόλογος-επίτιμος λυκειάρχης κυρία Τασούλα Καμπουρίδου, πού υπῆρξε καθηγήτρια μου στην Άλιστράτη, μου επέδωσε τιμητικῶς τήν 10η Δεκεμβρίου 2000 στην Καβάλα, μετά τήν ἐκεῖ ὁμιλία μου κατά τήν διάρκεια ἐθνικῆς ἐκδηλώσεως πού διοργάνωσε ἡ Θρακική Έστία Καβάλας, τό νέο βιβλίο της «Όδοιπορικό στον Καύκασο».

Τό λίαν ἀξιόλογο αυτό βιβλίο (στίς 177 σελίδες τοῦ ὁποῖου δημοσιεύονται καί ἀρκετές φωτογραφίες), ἀποτελεῖ, μετά ἀπό τό ἐκδοθέν τό 1980 «Όδοιπορικό τοῦ Πόντου» καί τό μοναδικό στό εἶδος του «Μαγειρική καί Ζαχαροπλαστική τοῦ Πόντου» (ἐκδ. 1985), μέ 227 φαγητά καί γλυκά ἀπό διάφορες περιοχές τοῦ Πόντου, ὅπως ἡ ἴδια ἡ διακεκριμένη συγγραφέας τονίζει στον πρόλόγό του, «ἐξιστόρηση προσωπικῶν της βιωμάτων, πού ἐξῆσε κατά τήν παραμονή της στον Καύκασο ἐπί 25 ἡμέρες τό 1990, ὅποτε ἐπισκέφθηκε πόλεις καί χωριά καί φιλοξενήθηκε ἀπό τούς ἐκεῖ συμπατριῶτες μας πού κατέφυγαν στή Ρωσία ἀπό τόν Πόντο σέ διάφορες ιστορικές περιόδους καί πολλοί ἀπό αὐτούς ἔχουν ἤδη ἔλθει στην Ἑλλάδα, ιδιαίτερα στή Μακεδονία καί ἀρκετοί μέ δική της πρόσκληση ζοῦν στην Καβάλα καί στην περιοχή της».

Όπως, ἐπίσης, ἀναφέρει ἡ συγγραφέας στην εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου, τό βιβλίο της αυτό «ἀποτελεῖ ἀπόρροια προσωπικῶν της βιωμάτων κατά τό 25ῆμερο ταξίδι της -ὀδοιπορικό, πού πραγματοποίησε στον Καύκασο, ιδιαίτερα στην Γεωργία πού βρίσκεται δυτικά τῆς Ἑπερκαυκασίας, ἐπί τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπό τίς 2 μέχρι τίς 26 Ἰουνίου 1990, καί καταγραφή μέ κάθε λεπτομέρεια τῆς οἰκογενειακῆς καί κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ἐκεῖ συμπατριῶτων μας, μέ τούς ὁποῖους τήν συνδέουν οἱ κοινές προγονικές ρίζες τοῦ ἀλησμόνητου Πόντου».

Τό βιβλίο, λίαν καλαίσθητο σέ ἐμφάνιση καί ἐκτύπωση, εἶναι καρπός τῆς ἐξαιρετικῆς προσπάθειας τῆς κυρίας Καμπουρίδου νά ἔλθει σέ ἐπαφή μέ ἕνα λαό, ὁ ὁποῖος, παρά τίς τραγικές διώξεις πού υπέστη, διέσωσε τήν ὑπόστασή του. Γενικά, πρόκειται γιά ἕνα βιβλίο πού παρουσιάζει ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιά τούς νοσταλγούς τοῦ ἐνδοξου παρελθόντος τοῦ Καυκάσου